

Doublure en Kleuterverlengingsprotocol 2019

Inleiding

Elk jaar kijken we of de leerlingen zich voldoende hebben ontwikkeld om over te kunnen gaan naar een volgende groep. Als een leerling zich onvoldoende heeft ontwikkeld, blijft hij of zij zitten. Voor leerlingen en ouders is dit een ingrijpende beslissing. Voor leerkrachten is dit vaak ook een lastige afweging. De beslissing een kind te laten doubleren, moet daarom een heel zorgvuldige afweging zijn. Als school hebben we hiervoor een protocol opgesteld.

Uitgangspunten

- Doubleren moet echt de beste oplossing zijn voor de problemen van het kind (het moet meerwaarde hebben). De achterstanden in zijn/haar ontwikkeling moeten kunnen worden verkleind/weggewerkt. De leerling moet succeservaringen kunnen opdoen in zijn nieuwe groep. Dit zal het gevoel van eigenwaarde sterk vergroten.
- Wij laten een kind doubleren als het onvoldoende vorderingen maakt, vergeleken met de algemene norm. Daarbij kijken we naar verschillende factoren zoals: cognitieve ontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, leeftijd, postuur, schoolloopbaan, dyslectische kenmerken, relaties, faalangst, thuissituatie, schoolorganisatie, onderzoeksgegevens, lichamelijke conditie, aanvullende (diagnostische) toetsen, methodegebonden toetsen, motivatie en interesse.
- Een kind blijft maximaal een keer in zijn schoolloopbaan zitten. We verwachten dat het kind de rest van de schoolloopbaan vervolgens kan voortzetten.
- Doubleren vindt in principe alleen plaats in groep 1 t/m 4. In uitzonderingsgevallen kan het voorkomen dat een kind in een hogere groep blijft zitten.
- We maken onderscheid tussen een kleuterverlenging in groep 1 en 2 en een doublure in groep 3 en 4. De geboortedatum van de leerling moet hierin worden meegenomen (herfstleerling: oktober-december). Een belangrijk uitgangspunt is de afweging dat de leerling meer baat zal hebben bij extra leertijd of rijping. Zie ook document Herfstleerlingen.

Besluitvorming

Indien een kind doubleert is de communicatie tussen school en de ouders van het kind erg belangrijk. Ouders worden tijdig (januari-maart) meegenomen in het proces om te komen tot een goed besluit t.a.v. doublure/kleuterverlenging. We gaan ervan uit dat de leerkracht, intern begeleider en ouders tot overeenstemming komen omtrent een besluit tot doubleren. De school heeft het laatste woord in de beslissing om een kind te laten doubleren.

Communicatie

Indien een leerkracht signaleert dat de ontwikkeling van een kind stagneert, neemt hij/zij direct contact op met de I.B-er en de ouders van de desbetreffende leerling. Hier wordt een apart gesprek voor gepland met de ouders. Er wordt ook een afspraak gemaakt voor een vervolggerep. Medio april wordt definitief besloten of een kind al dan niet overgaat naar de volgende groep. De leerkracht en de I.B er voeren gesprekken met de ouders. Alle overlegmomenten worden schriftelijk in ParnasSys vastgelegd. Indien een kind doubleert is de communicatie hierover naar het kind en de groep heel belangrijk. Er worden zorgvuldige afspraken tussen de leerkracht en de ouders gemaakt over wie het kind op de

hoogte stelt van de doublure en op welk moment. Tevens wordt er afgesproken hoe de beslissing wordt gecommuniceerd naar de groep.

Eindnormen per groep

Groep 1

Bij de overgang naar de volgende groep wordt gekeken naar de algehele ontwikkeling van het kind. We maken hierbij gebruik van de observatielijsten van KIJK. We observeren in groep 1 de volgende Kijklijnen:

Augustus t/m januari:	Herfstleerlingen	Grote motoriek Kleine motoriek Mondelinge taal
	Groep 1	Grote motoriek Kleine motoriek Mondelinge taal Relatie met volwassenen Relatie met kinderen Spelontwikkeling Visuele waarneming Auditieve waarneming Tekentontwikkeling Lichaamsoriëntatie Ruimtelijke oriëntatie
Januari t/m juni	Instreamleerlingen (mei/juni)	Grote motoriek Kleine motoriek Mondelinge taal
	Groep 1/herfstl.l.	Grote motoriek Kleine motoriek Mondelinge taal Relatie met volwassenen Relatie met kinderen Spelontwikkeling Visuele waarneming Auditieve waarneming Tekentontwikkeling Lichaamsoriëntatie Beginnende gecijferdheid Tijdsoriëntatie
Facultatief in overleg met IB (Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong)		Beginnende geletterdheid Logisch denken

Ook de factoren die worden vermeld bij de "uitgangspunten" tellen bij deze kinderen mee.

Voldoende profiel:

Kinderen die op 8 of meer ontwikkelingsgebieden op of boven de didactische leeftijd scoren hebben een voldoende profiel. De herfstleerlingen gaan in principe door naar groep 2, tenzij de leerkracht, in

overleg met IB, oordeelt dat het n.a.v. observaties van belang is om het kind nog een jaar groep 1 te laten doen.

Twijfelachtig profiel:

Wanneer de leerkracht twijfelt n.a.v. observaties of een kind door kan naar groep 2 geeft hij/zij dit in groepsbesprekingen met de IB aan. In de (rapport)oudergesprekken van november en januari worden ouders hierover geïnformeerd. De leerkracht baseert zijn oordeel op de volgende criteria:

- Observaties vanuit KIJK
- Rijping
- Werkhouding
- Sociaal/emotionele ontwikkeling
- Welbevinden
- Handlingsmogelijkheden binnen de school

Ouders van Herfstleerlingen worden altijd uitgenodigd voor deze gesprekken, elk gesprek wordt er verwezen naar de mogelijkheid dat hun kind een kleuterverlenging kan krijgen in groep 1 of 2 op basis van de bovengenoemde criteria.

Onvoldoende profiel:

In april/mei wordt er op basis van de criteria die genoemd zijn bij twijfelachtig profiel, in overleg met ouders, IB en leerkracht een besluit genomen over kleuterverlenging. Een kind dat 6 maanden onder de didactische leeftijd scoort op de helft of meer van de geobserveerde Kijk ontwikkelingsgebieden krijgt een jaar kleuterverlenging groep 1. School neemt hierin het uiteindelijke besluit.

Groep 2

Bij de overgang naar de volgende groep wordt gekeken naar de algehele ontwikkeling van het kind. We maken hierbij gebruik van de observatielijsten van KIJK. We observeren in groep 1 de volgende Kijklijnen:

Augustus t/m januari

Zelfbeeld
Relatie met volwassenen
Relatie met andere kinderen
Spelontwikkeling
Taakgerichtheid en Zelfstandigheid
Grote motoriek
Kleine motoriek
Beginnende gecijferdheid
Tijdsoriëntatie
Lichaamsoriëntatie
Tekentontwikkeling
Ruimtelijke oriëntatie
Mondelinge taalontwikkeling
Visuele waarneming
Auditive waarneming

Januari t/m juni

Zelfbeeld
Relatie met volwassenen

	Relatie met andere kinderen
	Spelontwikkeling
	Taakgerichtheid en Zelfstandigheid
	Grote motoriek
	Kleine motoriek
	Beginnende gecijferdheid
	Beginnende geletterdheid
	Lichaamsoriëntatie
	Tekenontwikkeling
	Ruimtelijke oriëntatie
	Tijdsoriëntatie
Facultatief in overleg met IB	Beginnende geletterdheid
(Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong)	Logisch denken

Ook de factoren die worden vermeld bij de “uitgangspunten” tellen bij deze kinderen mee.

Voldoende profiel:

Kinderen die op 8 of meer ontwikkelingsgebieden van Kijk op of boven de didactische leeftijd scoren en voldoen aan 7 criteria van de sensomotorische ontwikkelingskaart/schoolrijpheid (zie bijlage 1), hebben een voldoende profiel.

De herfstleerlingen gaan door naar groep 3, wanneer de kinderen op 8 of meer ontwikkelingsgebieden minimaal 3 maanden (n.a.v. de leeftijd) voorlopen op hun ontwikkeling. Daarnaast moeten ze voldoen aan 7 criteria van de sensomotorische ontwikkelingskaart/schoolrijpheid (zie bijlage 1). Ook worden daarin de overige criteria meegenomen zoals beschreven bij “twijfelachtig profiel”

Twijfelachtig profiel:

Wanneer de leerkracht twijfelt n.a.v. observaties of een kind door kan naar groep 3 geeft hij/zij dit in groepsbesprekingen met de IB aan. In de (rapport)oudergesprekken van november en januari worden ouders hierover geïnformeerd. De leerkracht baseert zijn oordeel op:

- Observaties vanuit KIJK
- Rijping (in mei nemen we de sensomotorische ontwikkelingskaart/schoolrijpheid af)
- Werkhouding
- Sociaal/emotionele ontwikkeling
- Welbevinden
- Handelingmogelijkheden binnen de school

Ouders van Herfstleerlingen worden altijd uitgenodigd voor deze gesprekken, elk gesprek wordt er verwezen naar de mogelijkheid dat hun kind een kleuterverlenging kan krijgen in groep 2 op basis van de bovengenoemde criteria.

Onvoldoende profiel:

In april/mei wordt er op basis van de criteria die genoemd zijn bij twijfelachtig profiel, in overleg met ouders, IB en leerkracht een besluit genomen over kleuterverlenging. Een kind dat 6 maanden onder de didactische leeftijd scoort op 4 of meer van de geobserveerde Kijk ontwikkelingsgebieden en 4 of meer

criteria van de sensomotorische ontwikkelingskaart/schoolrijpheid niet haalt krijgt een jaar kleuterverlening groep 2. School neemt hierin het uiteindelijke besluit.

Groep 3

Uitgangspunten zijn: Cito spelling, rekenen, DMT, begrijpend luisteren, signaleringslijsten VLL, het AVI-niveau en de sociaal- emotionele ontwikkeling.

Voldoende profiel: Cito I , II , III score. Beheerst tenminste AVI E3

Twijfelachtig profiel: lage III scores in combinatie met een IV of V score. Beheerst AVI M3

Onvoldoende profiel: meerdere IV of V scores in combinatie met onvoldoende beheersing van AVI M3

Een belangrijke factor bij de overgang van groep 3 naar groep 4 is de letterkennis van het kind. Die wordt meegewogen bij het twijfelachtige profiel.

Groep 4

Uitgangspunten zijn: Cito spelling, rekenen, begrijpend luisteren / lezen, DMT, het AVI-niveau en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Voldoende profiel: Cito I , II , III score. Beheerst tenminste AVI E4

Twijfelachtig profiel: lage III scores in combinatie met een IV of V score. Beheerst AVI M4

Onvoldoende profiel: meerdere IV of V scores in combinatie met onvoldoende beheersing van AVI M4

Groep 5

Uitgangspunten zijn: Cito spelling, rekenen, begrijpend lezen, DMT, het AVI-niveau en de sociaal emotionele ontwikkeling

Voldoende profiel: Cito I , II , III score. Beheerst tenminste AVI E5

Twijfelachtig profiel: lage III scores in combinatie met een IV of V score. Beheerst AVI M5

Onvoldoende profiel: meerdere IV of V scores in combinatie met onvoldoende beheersing van AVI M5

Groep 6

Uitgangspunten zijn: Cito spelling, rekenen, begrijpend lezen, DMT, het AVI-niveau en de sociaal-emotionele ontwikkeling

Voldoende profiel: Cito I , II , III score. Beheerst tenminste AVI E6

Twijfelachtig profiel: lage III scores in combinatie met een IV of V score. Beheerst AVI M6

Onvoldoende profiel: meerdere IV of V scores in combinatie met onvoldoende beheersing van AVI M6

Groep 7

Uitgangspunten zijn: Cito spelling, rekenen, begrijpend lezen, DMT, het AVI-niveau en de sociaal- emotionele ontwikkeling

Voldoende profiel: Cito I , II , III score. Beheerst tenminste AVI E7

Twijfelachtig profiel: lage III scores in combinatie met een IV of V score. Beheerst AVI M7

Onvoldoende profiel: meerdere IV of V scores in combinatie met onvoldoende beheersing van AVI M7

Eind groep 7 wordt de Entree toets afgenomen. Deze kan in zelden gevallen aanleiding zijn tot overweging doublure.

Groep 8

In groep 8 zijn we bezig met de verwijzing naar het voortgezet onderwijs. Van belang zijn de gegevens van het Cito leerlingvolgsysteem, het algehele beeld dat de leerkracht van het kind heeft en de Cito eindtoets. Ons doel is om de leerling op zijn niveau te plaatsen in het voortgezet onderwijs.

Overdracht van zorgleerlingen naar een volgende groep.

De leerkracht is verantwoordelijk voor het doorspreken van de leerlingen met de ontvangende leerkracht.

Verslaggeving ten aanzien van afspraken met ouders.

Groepsleerkracht legt de gemaakte afspraken met ouders schriftelijk vast

Herfstleerlingen in groep 1 en 2

Herfstleerlingen zijn kinderen die geboren zijn in oktober, november of december.

De schoolloopbaan van een kind wordt bepaald door de school (in samenwerking met ouders) Zie: doublureprotocol en contacten met ouders.

Niet de leeftijd, maar het ontwikkelingsniveau en het ontwikkelingsverloop bepalen de schoolloopbaan van een kind

Op Het Baken werken we met, observatielijsten, volgsysteem voor kleuters om het niveau op alle ontwikkelingsgebieden zo goed mogelijk in kaart te brengen de KIJK-registratie en voor groep 2 **de sensomotorische ontwikkelingskaart/schoolrijpheid (bijlage 1)** .

Voor het maken van de keuze voor kleuterverlenging kijken we naar de volgende criteria:

- Observaties vanuit KIJK-registratie
- Rijping (medio mei groep 2, nemen we de sensomotorische ontwikkelingskaart/schoolrijpheid af)
- Werkhouding
- Sociaal/emotionele ontwikkeling
- Welbevinden
- Handlingsmogelijkheden binnen de school

Dit betekent dat: de leertijd functioneel moet zijn als een kind kleuterverlenging krijgt. Er wordt in het groepsplan bij specifieke aanpak per 6 weken genoteerd en geëvalueerd aan welk doel er wordt gewerkt, door wie, wanneer en hoe lang. Dit heeft als doel het kind met voorsprong in de volgende groep te krijgen. In de loop van het schooljaar worden ouders tijdens de ouderrapportgesprekken op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen die hun kind doormaakt. Blijkt dat de gestelde doelen na een half jaar niet gehaald worden en het kind nul vooruitgang boekt wordt er overgegaan naar een handelingsplan en kijken we verder naar eventuele vervolgstappen en hulp van buitenaf die ingeschakeld kan worden in overleg met IB, ouders en leerkracht.

Samengevat:

We houden de totaal ontwikkeling van alle leerlingen zorgvuldig bij. Bij de zgn. herfstleerlingen letten we extra goed op de totale ontwikkeling. De ontwikkeling van iedere leerling wordt met de IB tijdens de groepsbesprekingen besproken. In november en januari stellen we de ouders op de hoogte van de ontwikkeling. (doublureprotocol) Ik zou hier van maken: In april/mei nemen we de lijst sensomotorische ontwikkeling/schoolrijpheid af om mede te bepalen of de leerling door kan naar groep 3.

De herfstleerlingen van groep 1 stromen zoveel mogelijk door naar groep 2 aangezien je anders in een te vroeg stadium de schoolloopbaan van een kind bepaalt. Indien de ontwikkeling dusdanig traag verloopt, kan er tot een doublure in groep 1 worden besloten.

Een kind dat 6 maanden onder de didactische leeftijd scoort op de helft of meer van de geobserveerde Kijk ontwikkelingsgebieden krijgt een jaar kleuterverlening groep 1. Indien herfstleerlingen in augustus doorstromen naar groep 2 worden in het dossier (Bij de notities van de oudergesprekken) van de leerling de overwegingen/redenen van deze keuze vermeld. Tevens wordt er expliciet bij vermeld dat dit niet betekent dat de leerling automatisch na een jaar in groep 3 geplaatst wordt.

De herfstleerlingen van groep 2

In groep 2 wordt de ontwikkeling van de Herfstleerlingen extra in de gaten gehouden. In november en januari worden de observaties besproken en er wordt aan de ouders aangegeven dat de leerling op 8 of meer kijk ontwikkelingsgebieden minimaal 3 maanden (n.a.v. de leeftijd) voor moet lopen op hun ontwikkeling. Daarnaast moeten ze voldoen aan 7 criteria van de sensomotorische ontwikkelingskaart/schoolrijpheid die we afnemen in mei (zie bijlage 1). Ook worden daarin de overige criteria meegenomen zoals beschreven bij "twijfelachtig profiel". De leerkrachten noteren de bevindingen bij de notities van de oudergesprekken in november en januari.

In mei vindt het gesprek plaats rondom de kleuterverlening. Dit gesprek zal altijd plaatsvinden met leerkrachten en IB. De leerkracht zet het definitieve besluit, met genoemde redenen, in parnassys bij de notities van de oudergesprekken.